

**Okvirna konvencija za zaštitu nacionalnih manjina -
Nacrt rezolucije CM/ResCMN (2009) ... o primjeni Okvirne konvencije u Bosni i Hercegovini
(CM (2009) 168)**

Odluka

Zamjenici ministara su usvojili Rezoluciju CM/ResCMN(2009)6 o primjeni Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina u Bosni i Hercegovini, kakva se nalazi u Dodatku 10 uz ovaj svezak odluka

**Rezolucija CM / ResCMN (2009) 6
o primjeni Okvirne konvencije za zaštitu
nacionalnih manjina u
Bosni i Hercegovini**

*(Usvojio Komitet ministara 9. decembra 2009. godine
na 1073. sjednici zamjenika ministara)*

Komitet ministara, prema uslovima iz članova 24. do 26. Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina (u daljnjem tekstu: Okvirna konvencija);

Uzimajući u obzir Rezoluciju (97)10 od 17. septembra 1997. godine koja utvrđuju pravila o aranžmanima za praćenje sporazuma iz članova 24. do 26. Okvirne konvencije, koja je usvojio Komitet ministara;

Uzimajući u obzir pravila glasanja koja su usvojena u kontekstu usvajanja Rezolucije (97)10,¹

Uzimajući u obzir ratifikacioni instrument koji je dostavila Bosna i Hercegovina 24. februara 2000. godine;

Podsjećajući da je Vlada Bosne i Hercegovine dostavila državni izvještaj u okviru drugog kruga praćenja u skladu sa Okvirnom konvencijom od 2. augusta 2007. godina;

Uvidom u drugo mišljenje Savjetodavnog odbora o Bosni i Hercegovini, usvojeno 9. oktobra 2008. godine, kao i u pisane komentare Vlade Bosne i Hercegovine, primljene 27. aprila 2009. godine;

Nakon što je uzeo u obzir komentare drugih vlada,

1. Usvaja sledeće zaključke u pogledu Bosne i Hercegovine:

a) Pozitivan razvoj događaja

Od usvajanja prvog mišljenja Savjetodavnog odbora, u maju 2004. godine, Bosna i Hercegovina je nastavila da obraća pažnju na situaciju u kojoj se nalaze osobe koje pripadaju nacionalnim manjinama. Državni Zakon o zaštiti prava pripadnika nacionalnih manjina iz 2003. godine je izmijenjen i dopunjen 2005. godine kako bi uključio nove zakonske garancije. I Federacija BiH i Republika Srpska su donijele Zakon o zaštiti prava osoba koje pripadaju nacionalnim manjinama tako da je moguće primjenjivati ovo zakonodavstvo na nacionalne manjine u entitetima. Zakon protiv diskriminacije je usvojen 28. jula 2009. godine.

Proces povratka izbjeglica i raseljenih osoba je u toku, a povrat imovine je praktično završen. Neprijateljske reakcije i djela nasilja protiv povratnika su smanjeni.

¹ U kontekstu usvajanja Rezolucije (97)10 od 17. srptembra 1997. godine, Komitet ministara je također usvojio sledeće pravilo: "Odluke iz članova 24. stav 1. i 25. stav 2. Okvirne konvencije smatraju se prihvaćenim ako dvije trećine predstavnika Država potpisnica koje glasaju, uključujući većinu predstavnika Država potpisnica i koje maju pravo biti članovi Komitet a ministara, glasaju za njih ".

Vijeće nacionalnih manjina u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine osnovano je 2008. godine. To bi trebalo omogućiti veće sudjelovanje nacionalnih manjina u donošenju zakona i politika u vezi s pitanjima koja se na njih odnose. Slična vijeća su osnovana 2007. godine na nivou Republike Srpske i 2009. godine na nivou Federacije. Grad Tuzla je takođe osnovao Vijeće nacionalnih manjina na opštinskom nivou.

Nakon usvajanja državne strategije za rješavanje problema Roma 2005. godine, vlasti su donijele akcione planove da poboljšaju njihovu situaciju u područjima zapošljavanja, stanovanja i zdravstvene zaštite, uz aktivno učestvovanje Savjetodavnog odbora za Rome. U vezi s tim, vlasti planiraju prikupiti podatke o socijalno-ekonomskoj situaciji Roma, kako bi popravile nedostatke u postojećim podacima. One sada moraju tražiti način da osiguraju brzu i efikasnu realizaciju tih planova, u bliskoj saradnji sa svim zainteresovanim akterima.

Realizacija Akcionog plana za 2004. godinu o obrazovnim potrebama Roma i pripadnika ostalih nacionalnih manjina se nastavlja: na primjer, neke opštine su uvele radno mjesto referenta za obrazovanje Roma.

2008. godine su vlasti Republike Srpske udvostručile budžet namijenjen organizacijama nacionalnih manjina za njihove aktivnosti usmjerene na očuvanje kulturnog naslijeđa manjina. Neke opštine su takođe napravile sličnu stvar.

Organi Brčko Distrikta sada ostavljaju dva mjesta za predstavnike nacionalnih manjina u Skupštini Distrikta. Osim toga, izmjenama i dopunama Izbornog zakona usvojenim 2008. godine je smanjen prag za pripadnike nacionalnih manjina koji će biti u mogućnosti da se kandiduju na izborima.

b) Zabrinjavajuća pitanja

Osobe koje pripadaju nacionalnim manjinama se i dalje nalaze u kategoriji "ostalih" u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, što ih čini nepodobnim za određeni broj funkcija na visokom nivou, na koje samo osobe koje pripadaju konstitutivnim narodima mogu biti imenovane. Politika i mediji funkcionišu po nacionalnim linijama podjela. Osjećaj pripadnosti jednoj zemlji, izvan nacionalne podjele, još uvijek uveliko ne postoji.

Pripadnici nacionalnih manjina žale činjenicu da, na svim nivoima, ne postoji politička volja da se provode postojeći zakoni i da se vodi računa o potrebama i težnjama nacionalnih manjina, jer interesi konstitutivnih naroda ostaju ključni fokus političkih odluka. Nedostaci u primjeni zakona i politika koje se tiču nacionalnih manjina su pogoršani nedostatkom koordinacije između različitih nivoa vlasti u Bosni i Hercegovini.

Podrška koju organi vlasti daju organizacijama nacionalnih manjina sa ciljem očuvanja i razvoja kulturnog naslijeđa i jezika manjina ostaje ograničena i sporadična. Školski udžbenici i nastavni planovi i programi gotovo da ne spominju istoriju i kulturu nacionalnih manjina.

Diskriminacija protiv osoba koje ne pripadaju narodu koji je na datom području u većini, uključujući i članove nacionalnih manjina, je česta. Takva diskriminacija može se zapaziti u područjima zapošljavanja, posebno zapošljavanja u javnim službama, stanovanja, i pristupa socijalnoj zaštiti i ostvarivanju penzionih prava. Romi su posebno pogođeni ovim fenomenom, koji je pogoršan u njihovom slučaju zbog toga što oni često nemaju lične dokumente. Mali broj "neformalnih" romskih naselja je legalizovani, a mnogi objekti u kojima žive Romi su i dalje često neuslovni.

Nema pouzdanih, ažurnih podataka o broju i ekonomskoj situaciji pripadnika nacionalnih manjina, s tim da je glavni izvor podataka popis stanovništva koji je izvršen 1991. godine. Ovaj nedostatak predstavlja značajnu prepreku za primjenu zakona o nacionalnim manjinama i za razvoj i primjenu ciljanih mjera za poboljšanje položaja nacionalnih manjina.

Govor mržnje usmjeren na ljude zbog njihove nacionalne ili vjerske pripadnosti i dalje je čest, posebno u politici. Romi posebno trpe zbog negativnih stereotipa, a mediji često objavljuju

nacionalnost počinitelja i osumnjičenih prestupnika kada su oni romskog porijekla. Podjela učenika na osnovu njihove nacionalne pripadnosti takođe i dalje postoji u ovoj zemlji po sistemu "dvije škole pod jednim krovom" ili postojanjem odvojenih škola.

Izmjenama i dopunama Izbornog zakona u 2008. godini je podignut prag koji omogućava osobama koje pripadaju nacionalnim manjinama da iskoriste mjesta ostavljena u lokalnim skupštinama za njih na 3% od stanovništva dotične opštine. Prije toga, imali su rezervisana mjesta čak i gdje su činili manje od 3% stanovništva.

Jezici nacionalnih manjina su jedva prisutni u bosansko-hercegovačkim javnim poslovima i kulturnom životu. Oni se ne koristi u odnosima s upravnim organima, te topografski znakovi na manjinskim jezicima ne postoje, usprkos propisima na tu temu. Postoji vrlo malo radio ili televizijskog programa na manjinskim jezicima, uključujući medije koji pripadaju javnim servisima. Na kraju, mogućnosti učenja manjinskih jezika u školi su ograničene.

2. Usvaja sledeće preporuke u pogledu Bosne i Hercegovine:

Uz mjere koje treba preduzeti za realizaciju detaljnih preporuka sadržanih u Dijelovima I i II mišljenja Savjetodavnog odbora, vlasti su pozvane da preduzmu sledeće mjere za dalje poboljšanje primjene Okvirne konvencije:

- Razmotriti mogućnost uvođenja u pravni poredak nova terminologija koja se koristi za osobe koje pripadaju nacionalnim manjinama;
- Preduzeti utvrđene mjere i mobilisati potrebne resurse kako bi se osigurala efikasna realizacija akcionih planova za Rome u područjima zapošljavanja, stanovanja i zdravstvene zaštite, u neposrednoj saradnji s njihovim predstavnicima; nastaviti aktivnu realizaciju Akcionog plana o obrazovnim potrebama Roma i pripadnika ostalih nacionalnih manjina, s naglaskom na zajedničkom praćenju i ocjenjivanju (tzv. participativni monitoring i evaluacija) mjera preduzetih do sada;
- Predvidjeti prikupljanje sveobuhvatnih ažuriranih podataka o stanju nacionalnih manjina, uz poštovanje međunarodnih standarda koji se tiču zaštite ličnih podataka;
- Zauzeti odlučniji pristup u suzbijanju svih oblika diskriminacije na etničkoj, nacionalnoj ili vjerskoj osnovi, krivični goniti podsticanje na rasnu ili vjersku mržnju i obeshrabrivati iznošenje predrasuda i stereotipa, uključujući u medijima i politici;
- Preduzeti odlučne korake da se suprotstavi zabrinjavajućem trendu sve veće segregacije učenika u školama po nacionalnim linijama;
- Preduzeti sve moguće korake kako bi se osiguralo da Vijeća nacionalnih manjina mogu uspješno obavljati svoje ulogu, te da tako budu u stanju da poboljšaju učešće pripadnika nacionalnih manjina u javnim poslovima; usvojiti, prema potrebi, zakonske i praktične mjere kako bi poboljšali zastupljenost nacionalnih manjina, a posebno Roma, u organima čiji članovi se biraju na izborima, posebno na lokalnom nivou;
- Nastojati dati nacionalnim manjinama suštinsku i redovnu podršku sa ciljem očuvanja i razvoja njihovog kulturnog naslijeđa i jezika;
- U područjima u kojima žive pripadnici nacionalnih manjina tradicionalno ili u znatnijem broju, provesti procjenu potreba pripadnika nacionalnih manjina u vezi sa korištenjem manjinskih jezika u odnosima s upravnim organima i na topografskim znakovima i u nastavi na ovim jezicima i nastavi ovih jezika.

3. Poziva Vladu Bosne i Hercegovine, u skladu s Rezolucijom (97) 10:

a. da nastavi dijalog koji se vodi sa Savjetodavnim odborom;

b. da Savjetodavni odbor redovno obavještava o mjerama koje je preduzela kao odgovor na zaključke i preporuke navedene u dijelovima 1 i 2 ove Rezolucije.